

№ 2. – С. 46-51, С. 49-50. **4.** Резолюція 47/191, п. 3.f, 3.g. **5.** *Нуеен Куок Динь, Патрик Дайе, Алэн Пелле.* Международное публичное право: В 2 т. / Пер. с франц. – К.: Сфера, 2001. – Т. 2. – С. 335. **6.** *Hunter D. et al.* International environmental law and policy / Robert C. Clark et al. eds. – Foundation Press, 2002. – 2-d ed. – P. 396-398. **7.** *Beyerlin U.* The role of NGOs in international environmental litigation // Heidelberg Journal of International Law. – 2001. – Vol.61. – P.357-378. **8.** *Задорожній О.В., Медведєва М.О.* Міжнародне право навколишнього середовища: Підручник. – К.: Промінь, 2010. – С.178. **9.** *Peter Spiro.* New Players on the International Stage. Symposium on International Legal Personality // HOFSTRA LAW & POLICY SYMPOSIUM 25–32 (1997) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.tjssl.edu/slomansonb/1.1_NewPlayers.pdf **10.** *Копылов М.Н.* Введение в международное экологическое право. – М.: РУДН, 2007. – С. 37-38. **11.** *Копылов М.Н.* Эколого-правовой аспект проблемы внешнего долга развивающихся стран // Внешнеэкономический бюллетень. – М., 2000. – № 2. – С. 41-49. **12.** Doc. UNEP/GC (IV) Inf. 6, 29 March 1976. **13.** *Спроби* координувати природоохоронні програми МНУО вживають в рамках ЮНЕП. Однак ці заходи обмежені щорічним розглядом Радою керуючих ЮНЕП огляду про діяльність МНУО в сфері охорони навколишнього середовища (Report on NGO Activities on Environmental Issues Related to UNEP Programmes. Prepared for the 7th Governing Council of the UNEP. Nairobi, 1979, March). **14.** *Колбасов О.С.* Международно-правовая охрана окружающей среды. – М.: Междунар. отнош., 1982. – С. 108. **15.** *Тимошенко А.С.* Формирование и развитие международного права окружающей среды: Автореф. дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.10. – М., 1987. – С. 29-30. **16.** *Development Forum*, 1980, March. – Vol. III, N 2, p. 8-9. **17.** *Кравченко С.М., Андрусевич А.О., Бонайн Дж.* Актуальні проблеми міжнародного права навколишнього середовища: Підручник / За заг. ред. С.М.Кравченко. – Львів: Вид.центр ЛНУ, 2002. – С. 146-148. **18.** *Колбасов О.С.* Международно-правовая охрана окружающей среды. – М.: Междунар. отнош., 1982. – С. 109. **19.** Там же. – С. 110. **20.** *Кравченко С.М., Андрусевич А.О., Бонайн Дж.Е.* Цит. праця. – С.150. **21.** *Задорожній О.В., Медведєва М.О.* Цит. праця. – С. 183. **22.** *Schreck S.C.* The role of nongovernmental organizations in international environmental law // Gonzaga Journal of International Law. – Vol. 10. – P. 252-269.

УДК 341(045)

А. В. АНТИПЕНКО

МИРНИ ЗАСОБИ РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗБРОЙНОЇ КОНФЛІКТНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ДІЄВОСТІ

Розглядається проблема дієвості наявного правового та інституційного інструментарію щодо сучасної збройної конфліктності, зважаючи на зростання в ній терористичного елементу. Ключовою проблемою недостатньої ефективності системи ООН щодо сучасної збройної конфліктності визначається недооцінка глобалізаційних чинників цієї конфліктності. Внаслідок цього відбувається розпорошення миротворчих можливостей міжнародного співтовариства, зосередження їх на другорядних чинниках і ситуаціях. Запропоновано шляхи усунення визначеної невідповідності.

Ключові слова: збройна конфліктність, тероризм, миротворчість в умовах глобалізації, глобалізаційний підхід до врегулювання, глобалізований формат втручання.

© АНТИПЕНКО Анна Володимирівна – здобувач кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету

Антипенко А. В. Мирные средства разрешения вооруженной конфликтности: проблемы действенности.

Рассматривается проблема действенности существующего правового и институционального инструментария в отношении современной вооруженной конфликтности, учитывая рост в ней террористического элемента. Ключевой проблемой недостаточной эффективности системы ООН в отношении современной вооруженной конфликтности определяется недооценка глобализационных факторов этой конфликтности. Вследствие этого происходит распыление миротворческих возможностей международного сообщества, сосредоточение их на второстепенных факторах и ситуациях. Предложены пути устранения обозначенного несоответствия.

Ключевые слова: вооруженная конфликтность, терроризм, миротворчество в условиях глобализации, глобализационный подход к урегулированию, глобализированный формат вмешательства.

Anna Antypenko. Peaceful means for solving the problem of armed conflicts: problems of effectiveness.

The main idea of the paper is formulation of the problem of the effectiveness of existing legal and institutional instruments on contemporary armed conflicts, given the increase of element of terrorism in her. The key problem of insufficient effectiveness of the UN system in regulating armed conflict is defined as underestimation of globalization factors. This results in spraying peacekeeping capabilities of the international community, focusing them on the secondary factors and situations. Paper includes ways elimination defined inconsistencies.

Key words: armed conflicts, terrorism, peacekeeping in the conditions of globalization, globalization approach to crisis regulation, globalized format of intervention.

Пріоритет міжнародного права як засобу запобігання і розв'язання збройної конфліктності зумовлюється насамперед юридичними гарантіями, що йдуть від нього щодо таких мироносних засад міжнародних взаємодій, як повага до суверенітету, незалежності, права народів на самовизначення і вибір шляху свого розвитку; повага зобов'язань та угод, укладених державами відповідно до його норм і положень.

Оскільки сучасне міжнародне право забороняє війну як засіб вирішення міжнародних питань і зобов'язує держави це робити у мирний спосіб, передусім ідеться про сукупність норм міжнародного права, які складають пакет мирних засобів упередження і врегулювання спірних питань у конфліктних ситуаціях¹.

Статут ООН (ст. 33) містить певний перелік мирних засобів, а саме: переговори, обстеження, посередництво, примирення, арбітраж, судовий розгляд, звернення до регіональних органів чи угод або інші мирні засоби за своїм вибором.

Безперечно, що переговори як доступний і гнучкий інструмент міжнародних стосунків, є найбільш уживаним засобом врегулювання конфліктів. У сучасних умовах прями форми конфліктності, притаманні періоду «холодної війни», відійшли у минуле, зазнає змін і зміст переговорів.

Важливим різновидом переговорів є міжнародні конгреси, наради і конференції, тобто переговори між декількома державами. Важко переоцінити роль міжнародних конференцій (особливо тих, що збираються під егідою ООН), які скликаються для обговорення найважливіших проблем міжнародного життя.

Допоміжним засобом переговорів можна назвати консультації. Потреба в консультаціях виникає, як правило, у зв'язку з необхідністю визначення загальної лінії поведінки, усвідомлення загальної позиції. Консультації передбачають зобов'язання вступати у переговори з метою полегшити розв'язання розбіжностей різного ґатунку.

Ефективним засобом усунення основного «камня спотикання» будь-яких переговорів – різночитань щодо фактів, які спричинили конфлікт, є міжнародні слідчі комісії. За статтями 9–35 Гаазької конвенції 1907 р. та Статутом ООН, такі комісії можуть розслідувати не лише питання фактичних обставин справи, але й правових положень, що стосуються справи².

Міжнародні арбітражі і міжнародні суди є органами, рішення яких обов'язкові для виконання сторонами конфлікту.

Арбітраж приваблює передусім добровільністю звернення. Причому, як підкреслюють І.П. Блищенко і М.М. Солнцева, «ці рішення не є узгодженням волі сторін, а вважаються об'єктивними правовими висновками»³.

Слід звернути увагу на те, що «розквіт» арбітражу припадає на період збройної конфліктності у системі відносно рівних держав. Коли ж до такої конфліктності почали долучатися регіони «третього світу» і вона насичувалась іррегулярністю боротьби, роль арбітражу помітно спадає.

Втім сам зміст третейського правосуддя, його неупереджене всеохоплююче представництво вказують на його високий вирішувальний потенціал у збройних конфліктах асиметричного типу, якими є терористичні конфлікти. Важливо, що, здійснюючи правосуддя, учасники арбітражу об'єктивно мають більш широкі можливості правової оцінки не лише безпосередніх злочинних загальнонебезпечних дій, але й міжнародних причин та умов, що ведуть до виявів насильства у їх геополітичному, гео економічному і міжцивілізаційному аспектах. За умови визнання конфліктів, у яких застосовуються терористичні методи боротьби, різновидом збройного конфлікту такий підхід відкриває широкі можливості здолання тероризму.

Важлива роль у розв'язанні міждержавних спорів і конфліктів відводиться примусовим заходам. Таку форму впливу на конфлікт прийнято пов'язувати з діяльністю міжнародних організацій, насамперед Організацією Об'єднаних Націй і її Радою Безпеки (надалі – РБ).

Принцип заборони агресивної війни у Статуті ООН отримав відчутне матеріальне наповнення через правові можливості Ради Безпеки. За статтею 40 Статуту, РБ у разі наявності агресії або її загрози може спочатку запропонувати заінтересованим державам тимчасові заходи для упередження погіршення ситуації.

Санкції РБ можуть мати невоєнний або воєнний характер. Невоснні санкції, наприклад розрив дипломатичних відносин, економічні обмеження тощо, можуть вживатися також і за рекомендацією Генеральної Асамблеї.

Рішення про воєнні санкції вправі приймати лише РБ ООН, оскільки у її розпорядженні знаходяться військові сили ООН. Такими санкціями можуть бути блокада, демонстрації, а також воєнні дії сухопутних, морських і військово-повітряних сил, які надаються країнами у розпорядження РБ на її вимогу і згідно з особливою угодою.

Однією з основоположних ідей розробки Статуту ООН взагалі було намагання створити механізм підтримання міжнародного миру і безпеки (глава VII). Стаття 39 передбачає умови, за яких такий механізм може бути задіяним, – «загроза миру, порушення миру і акт агресії».

Сили ООН з підтримання миру були створені за ініціативою Канади у 1956 р. Тоді ж, у 1956 р. під час Суецької кризи міністр закордонних справ Канади Лестер Пірсон запропонував механізм використання міжнародних збройних сил як

буферний засіб між державами–учасницями збройного конфлікту, за що він отримав Нобелівську премію миру (1957 р.).

Спираючись на цей досвід, Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію «Єдність та користь миру», якою започаткувала «надзвичайні сили ООН» і надала Генеральному секретареві повноваження з їх використання.

У 1965 р. Генеральна Асамблея вперше ввела в обіг термін «операція з підтримання миру». Такі операції знайшли досить широке застосування. З 1948 р. до 1987 р. їх було проведено тринадцять. Після 1988 р. для того, щоб упоратись із новим сплеском конфліктності, відбулося ще тринадцять операцій. Отже, з 1945 р. до 1992 р. було проведено 26 операцій, причому половина з них здійснювалася з 1987 р. до 1992 р., що свідчить про зміну ролі ООН у сучасному світі⁴.

Так, була започаткована і складалася миротворча діяльність як ефективна силова форма впливу на певний різновид збройної конфліктності міждержавного і внутрішньодержавного характеру.

Сучасну теорію мистецтва миротворчості створено Генеральним секретарем Бутросом Бутросом-Галі (1992–1996 рр.). На основі узагальнення напрацьованого ООН досвіду в сфері організації і проведення операцій з підтримання миру він розробив основні питання миротворчої діяльності на сучасному етапі, які знайшли детальне розкриття у відомій доповіді «Порядок денний для миру», зробленій на засіданні Ради Безпеки на вищому рівні 31 січня 1992 р.

Квінтесенція доповіді міститься в ідеї комплексного підходу до забезпечення безпеки людства, що охоплює чотири основних види діяльності: превентивну дипломатію, підтримання миру, миротворчість і розбудову.

Превентивна дипломатія передусім потребує заходів зі зміцнення довіри, що передбачає систематичний обмін місіями, у тому числі військовими, утворення регіональних і субрегіональних центрів зі зменшення небезпеки, організації вільних потоків інформації, спостереження за дотриманням регіональних угод тощо. З цієї точки зору важливою є і модернізація технічного оснащення місій ООН⁵.

Є очевидним, що нарощування зусиль у рамках такого підходу передбачає й реагування системи заходів на трансформацію збройної конфліктності, зростання її асиметричної складової, зокрема тероризму. Адже радикальні угруповання, що виникають на хвилях соціальних протестів, не завжди розмежовують легітимні (військова, повстансько-партизанська тактика) і нелегітимні (терористичні методи дій) засоби боротьби. У таких оцінках мають труднощі навіть професіонали «антитерористичного фронту». Наприклад, щодо відомої бойової організації «Курдська робітничка партія» неодноразово змінювались оцінки її «терористичного» статусу. До речі, на сьогодні фахівці ЦРУ США не вважають її терористичною і вивели з відповідного списку. Ліванська (терористична) організація «Хезболла» під час протидії ізраїльській агресії у 2006 р. цілком заслужено набула репутації мобільної військової сили, що боронила батьківщину. Військова диверсійна тактика превалює у діях відомих латиноамериканських рухів Революційна народна армія (Аргентина), Революційна народна армія (Сальвадор), Революційний рух імені Тупака Амару (Перу), Революційні збройні сили Колумбії та ін.

Зазначені та інші факти й обставини у сфері збройної конфліктності вказують, що спектр їх виявів розширюється, вони змінюються за своїм змістом. Чи охоплює своєю увагою і впливом таке розмаїття конфліктності, її зміст у повному об-

з'язі генеративних і результуючих складових комплекс заходів, що формується у системі ООН? Негативна відповідь на це риторичне запитання (оскільки конфліктність явно зростає) ґрунтується на оцінці якості заходів, що розглядаються, їх слабкій спрямованості на сутнісні первинні складові збройної конфліктності.

Певні кроки упереджувально-профілактичного характеру тут спостерігаються. Зокрема, створено систему превентивного оповіщення.

Проте відповідної умовам глобального світу доленосної для міжнародного співтовариства стратегічності вона не набула. Вона не містить розмаїття джерел надходження інформації, профільності та спеціалізації її оцінок. Доповіді Генерального секретаря, які віначають інформаційну сферу системи оповіщення, базуються в основному лише на відомостях, що надходять від держав і не завжди відповідають критеріям повноти, об'єктивності та своєчасності. Але головна проблема навіть не в цьому. Чинна система раннього оповіщення ООН не містить глобалізаційних механізмів і важелів, які могли б забезпечувати безконфліктний розвиток світового співтовариства у цілому, як єдиної соціальної мегацілісності. На сьогодні не викликає сумнівів глобальна конфліктна ситуація, що є наслідком безпрецедентної соціально-економічної поляризації світу в усій сукупності її міжнародних і внутрішньодержавних показників. Глобальний конфлікт, у межах якого дедалі частіше виникають вогнища збройної боротьби, полягає у зростаючому протистоянні між блоком розвинених держав і вкрай зuboжilим так званим «третім світом». Виникнення і розвиток цієї глобальної конфліктності супроводжується системною кризою передусім світового господарства і світосистеми у цілому і виявляється у цілком доступних для спостереження і реагування показниках, а саме: нееквівалентному обміні у сфері міжнародної економіки та інформації; віртуалізації економіки через паразитування молоха фінансової цивілізації; експлуатація і посилення міжцивілізаційного фактора і нехтування основоположних принципів і норм міжнародного права, передусім права народів на незалежність і розвиток.

Зважаючи на те, що до недавнього часу в міжнародній миротворчій практиці використовувались в основному лише місії зі встановлення фактів, надання добрих послуг, посередництво тощо, створення сил швидкого розгортання ООН є відчутним кроком миротворчості. Проте, якщо йтиметься про превентивну дипломатію, як про цілісну і ефективну систему упереджуючих конфліктність заходів, слід подбати про геостратегічну платформу такої системи. Такий підхід зовсім не заперечує її ситуативної складової. Але остання у тому вигляді, як її запропонував Б. Бутрос-Галі, може ефективно працювати лише за умови забезпечення глобальних напрямів розвитку міжнародного суспільства, визначених передусім ст. 2 Статуту ООН і (на їх конкретизацію) універсальними, регіональними, двосторонніми, а також внутрішньодержавними правовими актами.

Звідси стає зрозумілим, що віддзеркалюючи зазначений геостратегічний підхід до протидії збройній конфліктності, міжнародне право свій регулятивний (отже, миротворчий) потенціал мусить зосереджувати на конфліктуотворюючих факторах основоположного глобального характеру. Це, наприклад, перешкоджання суверенітету держав і народів, здійсненню права на самовизначення, розвитку, доступ до ресурсів, технологій та інших надбань і благ цивілізації.

На шляху до реалізації основ такого концептуального бачення глобальної безконфліктності впливовим інструментом підтримання миру і міжнародної безпеки у діяльності ООН є миротворчість.

Миротворчість – це дії, спрямовані на те, щоб схилити ворогуючі сторони до угоди, головним чином, за допомогою таких мирних засобів, які передбачені у главі VI Статуту ООН⁶.

Проте, незважаючи на наявність досить розгалуженої системи мирних засобів і ґрунтовного досвіду ООН з їх застосування, багато конфліктів залишаються нерегульованими.

Причинами такого стану називаються, по-перше, відсутність у сторін політичної волі добитися розв'язання своїх розбіжностей за допомогою засобів, передбачених у главі VI Статуту ООН. По-друге, йдеться про відсутність у третьої сторони, якщо обрана така процедура врегулювання, відповідних важелів впливу на конфліктуючих⁷.

З такою оцінкою причин неефективності миротворчих можливостей ООН можна погодитись лише частково. Річ у тому, що збройна конфліктність і передумови до неї у своїй основі зумовлені хибним розвитком світової системи («анти-розвитком»). Тому очевидна зневага до форм і засобів мирного розв'язання конфліктів, про яку йдеться, зумовлена їхньою невідповідністю масштабам і суті проблеми, а отже, зневіреністю у поліпшення ситуації у принципі в результаті їх застосування. Можна, наприклад, щодо цілої низки «конфліктних» країн і народів бідних регіонів світу застосувати весь арсенал мирних засобів, передбачених главою VI Статуту й інших міжнародних актів, можна спрямовувати армади військових кораблів до «піратських» вод Сомалі, проводити повітряні кампанії щодо «конфліктної» Югославії і Лівії, можна спланувати війну проти непокірних Ірану, Кореї чи Венесуели тощо, однак такі спорадичні та вторинні за своїм змістом заходи не утворюють основ для стабільності.

Конкретні миротворчі заходи можуть принести результат, якщо вони будуть логічним продовженням або підтвердженням «глобальної» миротворчості, що мусить базуватися на забезпеченні рівних умов розвитку для всіх народів, як це передбачено Хартією економічних прав та обов'язків держав (1974 р.), Декларацією і програмою дій з встановлення нового міжнародного економічного порядку (1974 р.), Декларацією про нову глобальну угоду щодо шляхів розвитку міжнародного економічного співтовариства на користь всіх держав (1990 р.) та іншими міжнародними актами.

За такою логікою миротворчості регулювання, наприклад, «сомалійської» конфліктності лежало б у площині розбудови економічного комплексу країни й відповідного вирішення соціальних проблем її населення.

Зрозуміло, що у рамках чинної системи світоустрою, реально діючих засад, на яких будується світове господарство, побудувати впливову миротворчість неможливо. Адже сама сутність цієї світосистеми, з її нестримною боротьбою за ресурси, технології, а отже, панування, є конфліктогенною.

Інтернаціоналізація міжнародного життя, зростаюча взаємозалежність регіонів світу на фоні нестабільності, викликаній потужною соціально-економічною поляризацією, загострили питання про втручання ООН у внутрішнє життя країн у випадках надзвичайних ситуацій або серйозних порушень прав людини.

Оцінка стану справ у цій сфері вказує на те, що розвиток активності інституту втручання відбувається у хибному напрямі. Його дієвість із часом стає все сумнівною, оскільки він відповідає загальносвітовій тенденції нееквівалентного доступу до ресурсів, технологій і благ цивілізації. Вектор спрямованості інсти-

туту втручання зосереджується на вторинних процесах і явищах, не зачіпаючи або слабо торкаючись деформованих основ сучасного світоустрою, які, власне, й продукують збройну конфліктність на планеті у зростаючих масштабах. Впоратись із такою масовою конфліктністю, яка набуває всеохоплюючого глобального характеру, Організації Об'єднаних Націй за допомогою нині чинного правового і воєнно-політичного інструментарію стає вже не під силу.

Нині втручання з боку ООН є легітимним у таких випадках: спільні дії в рамках глави VIII Статуту; коли сама держава дає згоду на залучення ООН до вирішення питань, що входять до внутрішньої юрисдикції (прикладом є спостереження за проведенням виборів у різних країнах; зусилля, що вживаються з метою забезпечення дотримання мирних угод, наприклад щодо Анголи й Мозамбіку); коли внутрішній конфлікт поширюється до масштабів міжнародного, і цей факт визнається як сторонами конфлікту в середині держави, так і їх покровителями (наприклад, ситуація у Кампучії або переговори про виведення військ з Анголи); виявлення комісією з прав людини або Генеральною Асамблеєю випадків порушення прав людини у конкретній країні⁸. Обґрунтованість такого втручання ООН не зустрічає заперечень з боку країн-членів. Неодностайність думки виявляється щодо силового втручання і воєнної присутності у країні поза згодою її уряду, яка передбачається ст. 27 Статуту. Природно, що користуватись положеннями статті у їх широкому тлумаченні як дорозумілих повноважень, закликають розвинені держави. І, навпаки, не зацікавлені у цьому в основному країни, що розвиваються. Це, до речі, вкотре вказує на межу глобального конфлікту та на його суб'єкти.

Тому з упевненістю можна сказати, що громадянські війни й інші локальні внутрішньодержавні вогнища конфліктів мають, щонайменше, глобальний контекст, а можливо, і глобальний зміст. Миротворчі заходи і антиконфліктні побудови ООН на цьому тлі нагадують зусилля боротьби з безробіттям через розігнання страйків.

Адекватна відповідь ООН у сфері приборкання збройної конфліктності можлива через визнання її глобальної детермінантності й зосередження миротворчих зусиль на локалізації механізмів її утворення. Найімовірніше, це можливо в умовах системної зміни політичних, економічних, соціально-культурних, а отже, міжнародно-правових пріоритетів розвитку світового суспільства. Водночас сама миротворчість, що пов'язана із втручанням, повинна містити інший зміст.

Зважаючи на це, міжнародний інститут втручання, не зменшуючи свого миротворчого призначення, потребує сутнісних перемін. Передусім акценти і відповідні миротворчі зусилля слід зосередити навколо «мирних» ситуацій «нерозвитку» країн і територій. Такий формат втручання не виключає попередніх здобутків з «опрацювання» конкретних територій. Але у такому контексті їх слід розглядати як невідкладні заходи.

Основні ж зусилля у рамках масштабних комплексних (соціально-економічних) програм ООН слід зосереджувати на втручанні, що передбачає знешкодження грабінницьких механізмів міжнародної економіки і забезпечення норм і положень міжнародного права, що стосуються розвитку слабких країн і регіонів.

Такий глобалізований формат втручання цілком вписується у міжнародно-правові рамки Статуту ООН. Водночас він потребує кодифікації норм, що стосуються забезпечення суверенітету народів, права на соціальний і економічний розвиток.

Не менш важливим є те, що зміна вектора втручання і його спрямованість на первинні конфліктогенні чинники, які продукують тероризм у міжнародних взаємодіях, усуватиме сприятливе середовище для виникнення і ескалації цього міжнародного злочину.

Отже, загальний потенціал миротворчості, здатної долати збройну конфліктність і особливо небезпечний її різновид – тероризм, міститься у комплексі політичних, економічних, соціально-культурних і правових заходів, спрямованих на усунення першопричин цієї конфліктності.

Такий підхід слід пов'язувати з можливим переоблаштуванням світогосподарства і сутнісними переминами у світопорядку.

1. *Ладыженский А.М., Блищенко И.П.* Мирные средства разрешения споров между государствами. – М., 1962. – С. 13. 2. Там само. – С. 81. 3. *Блищенко И.П., Солнцева М.М.* Региональные конфликты и международное право (вторая половина XX – начало XXI века): Учеб. пособ. – М.: ОАО «Издательский дом «Городец», 2005. – С. 41-42. 4. *Морозов Г.* ООН: опыт миротворчества. – М., 1994. – С.18. 5. *Блищенко И.П., Солнцева М.М.* Цит. работа. – С. 57. 6. Там же. – С. 61. 7. Там же. – С. 62. 8. Там же. – С. 67.

УДК 341.01

О. О. СКРИПНЮК

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ І НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Досліджено стан адаптації законодавства України до вимог ЄС в контексті підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Висвітлено внутрішню правову і політичну динаміку цього процесу, вказано на актуальні проблеми щодо завершення адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

Ключові слова: законодавство України, європейська інтеграція, *acquis communautaire*, державна політика адаптації законодавства, правова система.

Скрипнюк А. А. Институциональное и нормативное обеспечение адаптации законодательства Украины к законодательству ЕС.

Исследовано состояние адаптации законодательства Украины к требованиям ЕС в контексте подписания Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС. Раскрыта внутренняя правовая и политическая динамика этого процесса в период независимости Украины, указываются актуальные проблемы в части завершения адаптации законодательства Украины к законодательству ЕС.

Ключевые слова: законодательство Украины, европейская интеграция, *acquis communautaire*, государственная политика адаптации законодательства, правовая система.

Skrypnyk A. Institutional and regulatory support of adaptation of Ukrainian legislation to the EU legislation.

The article investigates the state of adaptation of Ukrainian legislation to EU requirements in the context of the signing of the Association Agreement between Ukraine and the EU.

© СКРИПНЮК Олександр Олександрович – студент Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка